

Libya'da Neler Oluyor? 1

2013-01-11 10:02:00

”

” “Akdeniz’in uzak yakasında olup bitenler bize yüzyılın olanağını sunuyor.”

” Die Welt (1)

”

”

” Libya’daki çatışmaya ilişkin değerlendirmeler

”

” Tunus’ta Zeynel Abidin Bin Ali’nin ve Mısır’da Hüsnü Mübarek’in devrilmesinin ardından Kuzey Afrika ve Ortadoğu’da bir dizi ülkeye yayılarak devam eden kitlesel protesto eylemleri 16 Şubat’ta Libya’ya da sıçradı. Bunda bir bakıma şaşılacak bir yan yok. Fas’tan Umman’a kadar uzanan geniş bir jeografiyi, hattâ daha da ötesini etkileyen bu kitlesel hareketin, anti-demokratik bir rejimle yönetilen Libya halkını etkilememesi düşünülemezdi. Tunus ve Mısır’dan (ve diğer Kuzey Afrika ve Ortadoğu ülkelerinden) farklı olarak Libya’da rejim yanlılarıyla rejim karşıtları arasındaki savaşım neredeyse başından itibaren silâhlı bir niteliğe büründü. O günden bu yana devam eden çatışmaların ilk evresinde, özellikle ülkenin doğu ve orta kesimi başta gelmek üzere önemli bir bölümü Kaddafi rejiminin denetiminden çıktı ve askerî birliklerin bir kısmı doğudaki Sireneyka bölgesinin en büyük kenti olan Bingazi’de geçici bir hükümet kuran isyancıların saflarına geçti. Ancak, daha sonraki günlerde Kaddafi rejimine bağlı kuvvetler yitirdikleri yerleri geri almaya ve isyancıların birleşik bir komutaya sahip olmadığı sanılan dağınık, disiplinsiz ve ateş gücü zayıf kuvvetlerini püskürterek doğuya doğru ilerlemeye başladılar.

”

” Libya’ya şöyle kuşbakışı bir göz atış bile, bu ülkede olanların esas olarak ABD emperyalistlerinin denetimi altında bulunan ve İsrail’le açık ya da üstü örtülü bir ilişki içinde bulunan diğer bölge ülkelerinde olanlarla bütünüyle örtüşmediğini göstermeye yetecektir. Libya’da yaşananların diğer bölge ülkelerinde yaşananlarla hem ortak VE hem de farklı

yanları bulunduğunun altı çizilmeli. Bunun altı çizilmeli; çünkü, ABD ve Batı Avrupa burjuva medyası başta olmak üzere –aralarında El Cezire ve El Arabiye gibi Arap kanallarının da bulunduğu- burjuva medyası Libya olaylarını objektif bir biçimde sunmuyor ve konuyla ilgilenenlerin, Libya olaylarının çeşitli taraflarının konumları ve politikaları hakkında bilgilendirilmesine katkıda bulunmak yerine onların kafalarını karıştırmak için fazla mesai yapıyor. Dahası, ABD ve Batı Avrupa’dakiler başta olmak üzere bu yayın organları ve iletişim araçlarının bir bölümü açıkça savaş kışkırtıcılığı yapıyor. Bu olağanüstü kirli havanın; sürü ruh hâlinin ve zayıflığa karşı güçlüden yana olma güdüsünün hâlâ çok güçlü olduğu Türkiye’deki değişik eğilimlerden yayın organlarını da derinden etkilediğini görüyoruz. Türkiye’de İslâmcı “anti-emperyalist” yazarlardan anaakım basının liberal ve demokrat kalemlerine ve kendilerini devrimci ve komünist olarak nitelendiren gruplara kadar çok geniş çevreler Kaddafi’yi ve onun rejimini kınamakta ve bu rejime karşı başlatılan ayaklanmayı hemen hemen KAYITSIZ KOŞULSUZ DESTEKLEMEKTE birleşmiş gözüküyor. Bunların çoğu, Kaddafi rejiminin son yıllarda ABD ve Batı Avrupa’yla ilişkilerini bir ölçüde normalleştirmesinden hareketle Kaddafi rejimini Batı-yanlısı, işbirlikçi ve emperyalist uşağı olarak niteliyor, hattâ bazan üstü örtülü, bazan da açık bir biçimde de olsa Libya’ya yapılacak bir “hümaniter emperyalist müdahale”den yana tavır alıyorlar. Bazıları ise ABD ile AB’nin, isyancılara karşı Kaddafi rejimini desteklediğini (!) söyleyecek kadar ileri gidiyorlar. Burada birkaç örnek vermek yararlı olacak.

▣ “Albay Muammer için tarihin sonu geldi. O artık diktatörler mezarlığına gidecek. Hiçbir güç onu koruyamaz, koruyacak bir güç de yok zaten. Onlarca yıl para akıttığı Afrika ülkeleri, son birkaç yıldır ilişkilerini düzelttiği ABD ve İngiltere koruyamaz, korumaz.” (İbrahim Karagül, “Bitti Muammer, gerçekten bitti!”, Yeni Şafak, 23 Şubat 2011)

▣ “Libya’nın psikopat, megaloman diktatörü Kaddafi artık yolun sonuna geldi. Son çırpınışları ne yazık ki çok kanlı oluyor. Kendi halkına uçaklarla, helikopterlerle, tanklarla ateş açıyor. Afrika’dan topladığı paralı askerler, gösteri yürüyüşü yapan halkın üstüne rastgele ateş edip onları görülmemiş bir vahşetle katlediyorlar. Bütün dünyanın gözü önünde bir katliam yapılıyor.” (Hasan Celal Güzel, “Bir Diktatörün Son Çırpınışları”, Vatan, 23 Şubat 2011)

▣ “İslâm Konferansı Örgütü, Arap Birliği ve BM’nin daha aktif bir pozisyon alması ve Libya’da olabilecek katliamların önüne geçilmesi gerekir.” (Osman Atalay, “Arap Dünyasında İsyân Baharı: Libya”, Yeni Akit, 24 Şubat 2011)

▣ “Kaddafi kendine özgü bir diktatör. Ama biricik değildir. 16 Şubat’ta başlayan ayaklanma karşısında sonuna kadar direnebileceği sinyallerini veriyor. İddialara göre, Nijer, Uganda ve Sırbistan’dan keskin nişancılar getirtmiş. Halkına karşı yabancı paramiliter güçleri kullanıyor. Trablusgarb yakınlarında iç içe geçmiş üç surdan müteşekkil karargâhında.

Karargâhın altı ve çevresi nükleer-kimyasal silâhlarla ağzına kadar dolu. Umutların tamamen tükendiğini anladığı anda nükleer silâh da kullanabilir.” (Ali Bulaç, “Nasır, Kaddafi ve Diğerleri”, Zaman, 26 Şubat 2011)

▣ “Aynı şey Tunus, Mısır, Libya ve diğer Arap ülkelerinde yaşanırsa aynı çevreler şikayet yerine bu halkların neden İslâmcıları seçtiklerini doğru bir şekilde analiz etmelidirler. ABD ve Batı destekli halk düşmanı faşist iktidarlar olmasaydı belki de bu ülkelerde İslâmcıların yükselişi yaşanmayacaktı.” (Hüsnü Mahalli, “Kaos”, Akşam, 26 Şubat 2011)

▣ “Başta da söylediğimiz gibi, muhalefetin kuvveti bugün için Kaddafi’yi gitmeye zorlamakta yetersiz kalıyor. O zaman, Kaddafi’nin gitmesi için dış müdahale ve yardım gerekiyor.” (Fikret Ertan, “Kaddafi Nasıl Gidecek?”, Zaman, 3 Mart 2011)

▣ “Ebu’l Abbas Saffah’dan sonra ikinci Arap Neron’u olarak anılan şahsiyet Muammer Kaddafi olmuştur. Tarihte seffah ve insan kasabı olarak anılan şahsiyetlerden birisi de Cemal Paşa idi. Kaddafi de Hitler gibi halkını aşağılayan liderlerden biridir.” (Mustafa Özcan, “Yeni Bin Yılın Siyasî Depremi”, Milli Gazete, 5 Mart 2011)

▣ “Kaddafi arkasındaki kan denizini büyüterek ayakta kalmaya çalışıyor. Bu kan denizinin ufkundan ne doğacağını işçi sınıfı ve emekçi kitlelerin bilinç, eylem, örgütlülüğünün gücü, ayaklanmanın kararlılık ve sürekliliği belirleyecek.” (“Kaddafi kan dökerek kalmaya çalışıyor!”, Devrimci Proletarya, 21 Şubat 2011)

▣ “(Emperyalistler- G. A.) Neoliberalizm pazarlamacısı ahmakların yutturmaya çalıştıklarının tam tersi yönde, 'demokratikleşmeyi' değil Kaddafi’yi ayakta tutabilmenin yol ve yöntemlerini arıyorlar. ABD’nin gözünde 1986’da -Reagan’ın sözleriyle- ‘Ortadoğu’nun kudurmuş köpeği’ olan Kaddafi, bundan 22 yıl sonra ‘kişilikli ve deneyimli insan’ payesiyle anılır oldu. Arada geçen sürede ‘Ortadoğu’nun kudurmuş köpeği’ emperyalistlerin kıcını yalayan uysal bir fino köpeğine dönmüştü.” (“İsyandan İç Savaşa. . .”, Alinteri, 23 Şubat 2011)

▣ “Emperyalistler bugüne kadar Kaddafi ile işbirliği içerisinde ülke kaynaklarını yağmalarken, durumun kontrolden çıkması üzerine göstermelik yaptırım kararları aldılar.” (“Emperyalistler Kaddafi’ye Sırt Çeviriyor”, Kızıl Bayrak, 28 Şubat 2011)

▣

▣ Yarım yamalak ve/ ya da çarpıtılmış bilgi kırıntıları üzerine oturan ve bölgedeki ülkelerin özgül niteliklerini dikkate almayan bir ilkeliliği ve dogmatizmi yansıtan bu görüşler objektif olarak, Kaddafi’yi ve rejimini çarmıha germe-linç etmeye ve böylelikle yağma ve

hegemonya amaçlı yeni bir işgal girişiminin psikolojik zeminini hazırlamaya çalışan ABD ve AB burjuva medyasının yürüttüğü dezenformasyon kampanyasına hizmet ediyor. Mart 2003’de Irak’ın işgalinden önce de düpedüz yalanlar ve çarpıtılmış bilgi kırıntıları kullanarak bir psikolojik harekât uygulanmış, BAAS rejimi şeytanlaştırılmış ve ardından bu talihsiz ülkede yüzbinlerce insanın yaşamını yitirdiği, yüzbinlerce insanın yaralandığı ve sakatlandığı, milyonlarca insanın evlerini ve/ ya da ülkelerini terketmek zorunda kaldığı vb bir trajedi yaşanmıştı. Ne yazık ki, kendilerine demokrat, “Batı-karşıtı”, anti-emperyalist ya da komünist ünvanını lâayık gören insanlar, daha birkaç yıl önce yaşamış bu acı olayı neredeyse tümüyle unutmuş gözüküyorlar. Irak’ta olduğu gibi Libya’da da 16 Şubat’tan bu yana süregelen çatışmalarla ilgili olarak çok yoğun bir bilgi kirliliği yaratıldı ve yaratılıyor: Örneğin Kaddafi rejiminin savaş uçaklarıyla sivil halkı ve yerleşim yerlerini bombaladığı, rejimin elindeki kuvvetlerin esas itibarıyla Afrikalı paralı askerlerden oluştuğu, Libya’da rejimin kurbanlarının toplu mezarlara gömüldüğü, Kaddafi’nin isyancılara karşı zehirli gaz kullanmaya hazırlandığı, Kaddafi yanlısı birliklerin binlerce insanı, hattâ isyancıların saflarına geçmek isteyen çok sayıda askeri öldürdüğü, Libya’da insansal bir felâket yaşandığı, Kaddafi’nin görevini terkettiği, ülkeyi terketmek için isyancılarla pazarlık yaptığı vb söylendi. Bunlar yetmedi; Britanya’nın azılı gerici Dışişleri Bakanı William Hague, Kaddafi’nin Venezuela’ya kaçtığını söyledi. Bu arada, Kaddafi’nin eşinin 20 ton altını olduğu ileri sürüldü. Ancak bu savlar ya doğrulanmadı ya da bunların düpedüz yalan oldukları ortaya çıktı. Hattâ, kendisine karşı sürdürülen şeytanlaştırma çalışmasının bir parçası olarak İsrail’in Channel 2 News adlı TV kanalı Muammer Kaddafi’nin “Yahudi kökenli” olduğu ve dolayısıyla İsrail’e sığınabileceğini ileri süren yalan bir haber bile yayınladı. Burada Siyonist gericiğin ilginç bir demagojisiyle, bir insanın “Yahudi kökenli” olmasını âdeta bir suç olarak gösterme ve sadece Arap ve Müslüman halklarının değil, aynı zamanda dünya halklarının geri katmanları arasında varolan anti-Semitik önyargıları kullanma çabasıyla da karşı karşıya bulunuyoruz.

■

■ Burada, yukardaki alıntıladığım değişik gazete ve dergilerin yazarlarının Başbakan Erdoğan’ın hayli gerisinde kaldıklarının altını çizmem gerekir. Başbakan R. Tayyip Erdoğan, 28 Şubat’ta Almanya’da yaptığı bir konuşmada şöyle demişti:

■ “Libya’daki olaylar esnasında yaptırımlar uygulanmasını kaygı verici buluyoruz. Yönetimlerin yanlışları halklara ödetilmemeli. Libya halkını cezalandıracak her türlü yaptırım kabul edilemez ve kalıcı sıkıntılara yol olur. NATO’nun ne işi var Libya’da ? NATO, mensubu olduğu ülkelerden birine müdahale yapılması hâlinde böyle bir şeyi gündeme getirebilir. Biz Türkiye olarak bunun karşısındayız dedik; biz Tunus’u görüyoruz, Mısır Mısırlılarıdır diyoruz, Yemen Yemenlileridir, Libya Libyalılarıdır, Fas Faslılarıdır, kendi mukadderatlarını o ülkenin halkları belirlemeli, kimse değil. Kimse kalkıp ta o ülkelerde ki petrol kuyularının hesaplarını

yapmasın.” (2) ABD ve NATO’nun sözkonusu yalan ve dezenformasyon kampanyasının etkisinde kalan ve bu kampanyaya eşlik eden adımları (yaptırımlar, tehditler ve savaş hazırlıkları vb) göremeyen yazarlarımızın, Washington ve Brüksel’in Libya’daki olaylara, bölgedeki diğer olaylara olduğundan çok daha farklı bir tavır gösterdiklerini görememeleri ise asla mazur görülemez. Bu adımların en önemlilerini şöyle sıralayabiliriz:

■

■ *Fransa ve Almanya 23 Şubat’ta Avrupa Birliği’ne, Libya ile ekonomik, ticarî ve malî ilişkilerini askıya alması için bir çağrı yaptılar.

■ *25 Şubat’ta Brüksel’de yapılan bir olağanüstü NATO toplantısından sonra yapılan açıklamada örgütün “bütün olasılıklara hazır olmak için danışmalarda bulunduğu” bildirildi.

■ *ABD, 25 Şubat’ta Trablus’taki elçiliğini kapattı; Libya’yla askerî işbirliğine son verdi; Libya’ya askerî donanım satmayı askıya aldı ve Libya Yatırım Otoritesi’nin ABD’ndeki 32 milyar dolarlık varlığını dondurduğunu açıkladı. Aynı gün İngiltere de Libya’ya ait 3 milyar dolarlık varlığı dondurdu.

■ *Aralarında Paul Wolfowitz, Elliott Abrams, John Hannah, Eric Edelman, William Kristol, Robert Kagan, Dan Senor gibi yeni-muhafazakâr (=neo-con) ve Siyonist kişiliklerin bulunduğu ve önemli bir bölümü George W. Bush-Dick Cheney döneminde önemli görevlerde bulunmuş olan 40 siyasal analist 25 Şubat’ta yayınladıkları bir mektupla ABD ve NATO’nun Libya’ya karşı bir askerî harekâta hazırlanması gerektiğini savundular.

■ *BM “Güvenlik” Konseyi 26 Şubat’ta oybirliğiyle aldığı 1970 sayılı kararla Libya’ya bazı yaptırımlar uygulamayı kararlaştırdı. Bunlar arasında; silâh ambargosu ve Libya liderlerine ait varlıkların dondurulması bulunuyor. (3) Konsey ayrıca göstericilere karşı şiddet kullandığı gerekçesiyle Libya’yı -ABD’nin tanımadığı!- Uluslararası Ceza Mahkemesi’ne de şikayet etti.

■ *ABD Dışişleri Bakanı Hillary Clinton 27 Şubat’ta ABD’nin Libya’lı muhaliflere her türlü yardımı yapmaya hazır olduğunu söyledi.

■ *İtalya 27 Şubat’ta, Libya ile arasında 2008 yılında imzalanmış olan ve iki devletin birbirine saldırmayacağını öngören bir madde de içeren “Dostluk Anlaşması”nı askıya aldı ve böylelikle olası bir “barış gücü” operasyonuna katılmanın ve ABD ile NATO’nun İtalyan üslerini kullanmasının önünü açtı.

■ *ABD Senatosu 1 Mart’ta Başkan Obama’nın, “Libya üzerinde bir uçuşa yasak bölgenin

oluşturulması ve Kaddafi rejimine muhalefet eden güçlere uzanması”nı dileyen bir karar aldı.

▣ *Britanya Başbakanı David Cameron 1 Mart’ta, Libya üzerinde bir uçuşa yasak bölge oluşturulmasından ve isyancı güçlere destek vermek amacıyla askerî birlik gönderilmesinden yana olduğunu açıkladı.

▣ *BM Genel Kurulu 1 Mart’ta yaptığı toplantıda, “büyük ve sistematik insan hakları ihlalleri” gerekçesiyle Libya’nın BM İnsan Hakları Konseyi üyeliğini askıya aldı.

▣ *Hollanda’nın başkenti Lahey’de bulunan Uluslararası Ceza Mahkemesi ise 2 Mart’ta yaptığı bir açıklamada, çatışmaların başlamasından bu yana Libya’da işlendiği ileri sürülen suçları soruşturacağını açıkladı.

▣ *Arap Birliği’nin 2 Mart’ta Kahire’de yapılan toplantısında 22 Arap ülkesinin dışışleri bakanları ve temsilcileri Libya’ya askerî müdahale seçeneğini reddettiler.

▣ *Avrupa Komisyonu Başkanı Jose Manuel Barroso 2 Mart’ta yaptığı bir açıklamada, Libya’da yönetim değişikliği yapma zamanının geldiğini söyledi.

▣ *ABD Başkanı Barack Obama 3 Mart’ta, Libya yakınlarındaki giderek büyüyen kuvvet yığılmasının Libya’ya yönelik bir saldırıya karar verilmesi hâlinde kullanılacağını söyledi.

▣ *4 Mart’ta Interpol, işlediklerini ileri sürdüğü suçları gerekçe göstererek Albay Muammer Kaddafi ve yakınlarından 15 kişi için Turuncu Bülten yayınladı.

▣ *4 Mart’ta Britanya yetkilileri, muhalefet liderlerine askerî danışmanlık yapabilecek uzmanlar göndereceklerini resmen açıkladılar.

▣ *ABD Başkanı Barack Obama, 7 Mart’ta Avustralya Başbakanı Julia Gillard’la yaptığı görüşme sırasında NATO’nun Libya’daki gelişmeler karşısında askerî seçeneği hesaba kattığını söyledi.

▣ *8 Mart’ta AB yetkilileri Kaddafi rejiminin, ülkedeki gelişmeleri yakından görmeleri için Libya’ya izleme timleri gönderilmesi önerisi yaptığını açıkladılar.

▣ *8 Mart’ta Suudi Arabistan ve diğer Basra Körfezi ülkelerinden oluşan Körfez İşbirliği Konseyi, sivillerin Libya birliklerinin zarar görmemesi için bu ülke üzerinde bir uçuşa yasak bölge kurulması çağırısı yaptılar.

■ *NATO “savunma” bakanları 10 Mart’ta Brüksel’de yaptıkları toplantıda Libya’ya müdahale konusunu görüştüler.

■ *10 Mart’ta Fransa, Bingazi’deki Libya Ulusal Konseyi’ni ülkenin meşru hükümeti olarak tanıyacağını açıkladı.

■

■ Öte yandan, Libya’ya karşı bir askerî saldırı hazırlıkları da sürüyor. ABD, Britanya, Fransa, Hindistan, Yunanistan gibi ülkelere ait savaş gemilerinin olası bir askerî operasyon için Libya açıklarına geldikleri biliniyor. Tıpkı Irak’a yapılmış olduğu gibi, Libya’ya karşı da “uçuşa yasak bölge”ler oluşturulması ve “Libya halkını korumak için” ABD ve bağlaşıklarının Libya savaş uçaklarına ve diğer Libya askerî hedeflerine karşı saldırılar düzenlenmesi gündemde bulunuyor. İsrail askerî istihbaratıyla ilişkili olduğu bilinen DEBKAF ile adlı site, savaş gemileriyle gelen yüzlerce Amerikan, İngiliz ve Fransız askerî danışmanı ve istihbarat elemanının daha 24 Şubat’ta Bingazi ve Tobruk’a girdiğini belirtmişti. Pakistan Observer yazarlarından Ahtar Cemal’in 28 Şubat’taki “US, UK, French Forces Land in Libya” (=“ABD, Birleşik Krallık, Fransa Kuvvetleri Libya’ya Ayak Bastı”) başlıklı yazısında bu sav yineleniyor. Cemal özetle, bölgede bulunan bir Libya’lı diplomatın da doğruladığı özel habere göre, bu üç Batılı ülkenin Kaddafi rejimine karşı savaşan isyancı kuvvetleri desteklemek ve eğitmek amacıyla 23-24 Şubat’ta Sireneyka’ya özel kuvvet birlikleri indirmiş ve burada üsler ve talim merkezleri kurmuş olduğunu ileri sürüyor. Bu habere bir doğrulama da İran’dan geldi. İran’ın PRESS TV adlı haber kanalı 1 Mart’ta yayınladığı, “ABD, Fransa ve Britanya Libya’da üsler oluşturuyorlar” başlıklı yazısında, bir dizi Libya’lı diplomata dayanarak, ABD ve Britanya özel kuvvetlerinin, muhalefet güçlerinin eline geçmiş olan Bingazi ve Tobruk gibi petrol bakımından zengin kentlere girdiğini belirtiyordu. ABD, Britanya, Fransa, Hollanda vb savaş gemilerinin, sözümona Libya’daki yurttaşlarını kurtarmak amacıyla Bingazi limanına gelmiş oldukları bilindiğine göre, bu “kurtarma operasyonları”nın emperyalist ülkelerin özel kuvvetlerinin ve istihbarat elemanlarının Libya’ya sızması için uygun bir kılıf oluşturduğunu ve sözkonusu güçlerin bu ülkede çoktandır aktif olduklarını varsayabiliriz.

■

■ Libya’ya yapılabilecek bir askerî müdahalenin esas hedefi, kanıtlanmış petrol rezervleri açısından Afrika’nın en zengini olan bu ülkenin –Bingazi ve Tobruk çevresinde yoğunlaşmış olan- petrol yataklarını denetim altına almaktır. Ancak, ABD ve NATO’nun Libya’ya müdahale doğrultusundaki plânlarının sadece Libya’nın petrol ve doğal gaz yataklarını denetim altına almayı ve böylelikle Çin ve Rusya gibi diğer emperyalist rakiplerinin önünü kesmeyi amaçladığını söylemek eksik olacaktır. ABD ve NATO, Libya halkının rejime karşı

haklı öfke ve hoşnutsuzluğunu ve Libya toplumu içindeki sürtüşme ve çelişmeleri kullanarak bu ülkede kendilerine bağlı bir rejim kurulmasını ya da bu olanaklı olmazsa ülkenin bölünmesini ve başkenti Bingazi olan Sireneyka bölgesini denetim altına almayı plânlıyorlar. Başarılı olması hâlinde bu plân ABD ve NATO'ya, Kuzey Afrika'da bir karşı-devrim üssü oluşturma ve böylece bölgede devam eden kitlesel direniş ve ayaklanmalara daha fazla burnunu sokmak, onları sabote etmek ve rayından çıkarmak için ek olanaklar sunabilir. ABD ve NATO'nun; Arap Birliği'ni, Afrika Birliği'ni ve özellikle -devrimle gericilik arasındaki çekişmenin sürmekte olduğu- Tunus ve Mısır'ı aktif olarak Libya'yı hedef alan bir müdahaleye katma yönündeki istek ve önerileri ise aynı zamanda Tunus ve Mısır halklarının elde ettiği sınırlı kazanımları geri alma ve/ ya da bu halkların daha ileri kazanımlar elde etmelerini önleme çabası olarak görülmelidir. Libya'ya askerî müdahaleye katılmak, Tunus ve Mısır'da siyasal gericiliğin mevzilerinin pekişmesine hizmet edecektir. Böyle bir olasılığın gündeme gelmesi, Tunus ve Mısır işçileri, emekçileri ve devrimci güçleri açısından da bir sınav niteliği taşıyacaktır. (4)

■

■ Ayrı bir konu olmakla birlikte ABD ve NATO'nun, bu plânlarını ne ölçüde yaşama geçirebilecekleri de bir tartışma konusudur. Batı emperyalist burjuva medyasının savaş çığırtkanlığına ve ABD ve bağlaşıklık ve uşaklarının Libya açıklarında yaptıkları kuvvet yığınağına rağmen onların bu ülkeye karşı Afganistan ya da Irak usulü bir saldırıya girişmeleri olasılığı epey düşük. İşgal etmiş oldukları ülkelerin halklarından kötek yemekte olmaları, kuvvetlerinin kısıtlılığı, Batı Avrupa ve ABD halklarından yaşadığı savaş bıkkınlığı, üçüncü bir savaşın getireceği askerî kayıplar ve malî yük, onların böyle bir işgale girişme kapasite ve iradelerini büyük ölçüde sınırlıyor. Onlar, bir çılgınlık yapıp Libya'daki çatışmalara geniş ölçekli bir müdahalede bulunmaları hâlinde bunun, sadece Libya halkının çoğunluğunun kendilerine karşı birleşmesine yol açmakla kalmayacağını, ayağa kalkmış ve kalkmakta olan Kuzey Afrika ve Ortadoğu halklarının daha da radikalleşmesine yol açacağını dikkate alıyorlar. Bu yüzdendir ki ABD "Savunma" Bakanı Robert Gates, 25 Şubat'ta ünlü West Point Askerî Akademisi'nde yaptığı konuşmada böyle bir müdahalenin yanlışlığının altını çizdi. Gates, ABD silâhlı kuvvetlerinin üst kademesinin eğilimini yansıtan bu konuşmasında, General Douglas MacArthur'un 1961'de Asya'ya bir askerî müdahale konusunda Başkan John. F. Kennedy'ye söylediklerine şu sözlerle göndermede bulundu:

■ "Bence gelecekte başkana, Asya'ya, Ortadoğu'ya ya da Afrika'ya bir kez daha büyük bir ABD kara kuvveti göndermeyi tavsiye edebilecek bir savunma bakanının, General MacArthur'un zarif anlatımıyla 'kafasını bir doktora göstermesi gerekir.' " ("Gates warns against Iraq, Afghanistan-style wars"/ "Gates, Irak ve Afganistan-tipi Savaşlara Karşı Uyarıyor", AFP, 25 Şubat 2011) Kuşkusuz bu, ABD ile NATO'nun Libya'daki çatışmaya dolaylı bir biçimde taraf olmayacağı, hattâ şimdiden taraf olmadığı anlamına

gelmeyeceği gibi, kendisiyle işbirliği yapmaya açık olan tarafa silâh, lojistik, askerî eğitim vb desteği vermeyeceği, hattâ şimdiden bunları yapmadığı anlamına da gelmez. Nitekim Robert Fisk, 7 Mart tarihli yazısında Obama kliğinin Suudî uşaklarına, Libya'daki isyancıları gizlice, ABD silâhlarıyla (tanksavar roketler, havan topları ve yerden havaya füzeler) donatması için başvurduğunu açıkladı. (Bkz. "Obama asks Saudis to airlift weapons into Benghazi"/ "Obama Suudilerden Bingazi'ye Hava Yoluyla Silâh Göndermesini İstiyor", The Independent, 7 Mart 2011) Ve tabîi bütün bunlar ABD ve NATO güçlerinin, siyasal ve askerî ortamı uygun gördükleri ya da uygun hâle getirdikleri koşullarda belli stratejik hedefleri bombalamayacağı, Libya liderlerine karşı suikast ve diğer terör eylemleri gerçekleştirmeye girişmeyeceği, özel kuvvetlerden oluşan küçük birliklerle bir takım askerî operasyonlar yapmayacağı anlamına da gelmez.

”

”

” Libya'nın ve Kaddafi rejiminin özgül nitelikleri ya da farklılığı

”

” Libya'daki kitlesel protestoların, diğer Kuzey Afrika ve Ortadoğu ülkelerinde olduğu gibi esas olarak iç dinamiklerden kaynaklandığını söyleyebiliriz. Kendine özgü yanları olmakla birlikte Libya'daki protesto ve direniş eylemlerinin ülke içinde rejime karşı birikmiş öfke ve hoşnutsuzluğun bir anlatımı ya da patlaması olduğu anlaşılıyor. Öte yandan, yaratılan olağanüstü bilgi kirliliğine ve gerçeklere ulaşmanın zorluğuna rağmen, Libya'da yaşanan çatışmanın kendine özgü yanları da olduğu görülüyor. Temelde haklı ve meşru nedenlere dayanması, bu kitlesel direnişin içinde karşı-devrimci güçlerin bulunmadığı anlamına gelmiyor. Haklı ve meşru nedenlere dayanmalarına rağmen böylesi ayaklanmalar pekâlâ egemen sınıfın bir başka kliğininin güdümüne girebilir ya da emperyalizmin konumunu güçlendirmeye hizmet edebilir. Nitekim bu direnişin Kaddafi rejiminden uzaklaşan aşiretlerin ve rejimin bir kısım eski yöneticilerinin denetiminde olduğunu ve karargâhı Bingazi'de bulunan isyancıları hararetle destekleyen ABD ve AB emperyalistlerinin konumunu güçlendirmeye hizmet ettiğini gösteren veriler var. (5) Burada çok önemli bir noktayı gözden kaçırmamak gerekiyor. Yukarda Türkiye basınından alıntıladığım yazılardan da görülebileceği gibi, Libya'daki rejimi, Kuzey Afrika ve Ortadoğu'daki işbirlikçi ve emperyalist uşakı rejimlerle eşitleme, aynılaştırma ve bu rejimi de kitlelerden büyük ölçüde izole edilmiş bir diktatörlük gibi görme türünden yanılgılar son derece yaygın. (Bu noktaya aşağıda yeniden döneceğim.) Bu türden saptamaların neden yanlış olduğunu göstermek için Libya'ya ve bu ülkenin yakın tarihine göz atmamız gerekiyor.

■

■ Libya 1911'da İtalyan emperyalistleri tarafından, çökmekte olan Osmanlı İmparatorluğu'ndan koparılmış, ancak Libya halkının, esas olarak başkenti Bingazi olan Sireneyka bölgesinde yoğunlaşan direnişi nedeniyle İtalya'nın kesin denetimi altına sokulamamıştı. Bu ancak, 1922'de işbaşına gelen Mussolini'nin faşist yönetimi döneminde gerçekleştirilebildi. İtalyan faşistleri 10 yıl kadar süren ve -halkı konsantrasyon kamplarına hapsedme, su kuyularını kumla doldurma, toplu infazlar ve Libya-Mısır sınırına yüzlerce kilometrelik dikenli tel çekme gibi- en vahşî metotları kullandıkları bir dizi çatışmadan sonra Libya'ya egemen olabildiler. Ayaklanmayı yöneten Ömer El-Muhtar'ın 1931'de 20,000 Libyalının gözleri önünde asılması, direnişin sona ermesinin ve işgalin pekişmesinin sembolü oldu. Libya, 1932 yılında İtalyan faşizminin tam denetimi altına sokulduğunda, kıyımlar, açlık, çatışma, sürgünler sonucu ülkenin nüfusu, 1922'dekinin yarısına inmişti. (6) İkinci Dünya Savaşı sırasında ise Libya, bir yanda Alman ve İtalyan, öte yanda İngiliz ve Amerikan kuvvetleri arasında geçen yoğun çatışmalara sahne oldu. Bunun sonucunda binlerce Libyalı öldü; Bingazi başta olmak üzere çok sayıda kent ve diğer yerleşim birimi bombardımanlar sonucunda büyük ölçüde yıkıma uğradı. İkinci Dünya Savaşının bitiminde Libya Kurtuluş Komitesi önderliğinde örgütlenen Libyalılar ülkelerinin bütünlüğünün korunmasını ve bağımsızlığının tanınmasını istediler. Ne var ki, Britanya emperyalistleri başta olmak üzere "Batı", hem de Nazi Almanyası'nın bağlaştığı ve suç ortağı İtalyan faşizminin devrimci ve demokratik güçler tarafından yenilgiye uğratılmasından sadece dört yıl sonra Libya'yı bir çeşit sömürge statüsünde tutmaya devam etmeyi ve ülkenin batısını eski sömürgeci ülke İtalya'ya vermeyi tasarlıyordu. Bir kaynakta bu konuda şunlar söyleniyor:

■ "Batılılar; Bingazi'de İngiliz, Trablusgarb'da İtalyan ve Fizan'da da Fransız vesayeti kurarak, BM'i de kullanmak suretiyle, Libya'nın bölünmesini hukukileştirmek istiyorlardı. Her iki devletin dışişleri bakanlarının adlarıyla bilinen 7 Mayıs 1949 tarihli 'Bevin-Sforza' andlaşmasına göre, İngiltere ile İtalya'nın peşin kararları buydu." (Türkkaya Ataöv, Afrika Ulusal Kurtuluş Mücadeleleri, Ankara, AÜ SBF Yayınları, 1975, s. 106) Ancak BM Genel Kurulu'nun bu plâna karşı çıkması ve "büyük" devletlerin aralarında anlaşamamaları nedeniyle Libya Aralık 1951'de bağımsızlığına kavuştu.

■

■ Batı'daki Tripolitanya, doğudaki Sireneyka ve topraklarının çoğu çöl olan orta ve güneydeki Fizan eyâletlerinden oluşan -ve resmî adı Birleşik Libya Krallığı olan- Libya bağımsız olduğunda, 1,150,000 nüfuslu son derece geri ve yoksul bir ülkedi. John Gunther, Inside Africa adlı kitabında, bağımsızlığın hemen sonrasında üniversitesi olmayan Libya'da sadece 17 üniversite mezunu Libyalı olduğunu, kara tahta ve kurşun kalem gibi nesnelerin lüks sayıldığını ve dahası ülkenin bir ordusunun bile bulunmadığını söylüyordu.

1959'da petrolün bulunması Libya'nın yazgısını değiştirmeye başladı. Ancak Senusi hanedanından Kral İdris'in yönetimindeki Libya, ABD ve Britanya'nın, önemi giderek artan bir yarı-sömürgesi olmaktan öte geçemedi. Petrolden gelen zenginlik sadece yabancı petrol şirketlerinin, kralın ve yakın çevresinin zenginleşmesine yarıyordu. 1960'ların başında, varili 1.5 dolardan satılan petrolden Libya'ya kalan sadece 30 sentti! Ülkenin petrol zenginliğine rağmen halkın koyu bir yoksulluk ve yoksunluk koşullarında yaşamak zorunda bırakılması ise, içlerinde genç subayların da bulunduğu yurtsever aydınların milliyetçi-devrimci tepkisine yol açıyordu.

■

■ Muammer Kaddafi ve arkadaşlarının kurduğu Özgür Subaylar adlı örgüt 1 Eylül 1969'da, Kral İdris El-Senusi'nin tedavi amacıyla Bursa'da bulunduğu sırada bir darbe yaparak iktidarı ele geçirdi. Çürümüş monarşik rejimi yıkan ve Özgürlük, Sosyalizm ve Birlik ilkelerine inandıklarını açıklayan Libya'lı genç subayların kitleler tarafından da desteklenen bu girişimi, ABD ve Britanya emperyalistlerine indirilmiş ağır bir darbe oldu. 1971 ve 1972 yıllarında, aralarında eski kral İdris, 7 başbakan ve çok sayıda bakanın da bulunduğu 200 üst düzey eski rejim yetkilisi, ihanet ve yolsuzluk suçlarından Libya Halk Mahkemesinde yargılandı. Çoğu Libya'da olmadığı için yokluğunda yargılanan sözkonusu kişilerin büyük bir kısmı amlandı; sanıkların bir bölümü para ya da hapis cezaları alırken, sadece biri Libya'da bulunan beş sanığa idam cezası verildi. Başında Kaddafi'nin bulunduğu Devrimci Komuta Konseyi'nin ilk eylemlerinden biri 1970 yılında bu ülkede bulunan dev Wheelus ABD deniz-hava üssünü ve daha küçük ölçekli İngiliz El Adem üssünü kapatmak oldu. Kaddafi rejimi 1 Eylül 1973'de yabancı petrol şirketlerinin paylarının yüzde 60'ını ulusallaştırdı. Bu oran daha sonraki yıllarda daha da yükseldi; ama Libya'nın petrol çıkarımında ileri ülkelerin teknolojisi ve uzmanlığına duyduğu gereksinim nedeniyle petrolün tümüyle ulusallaştırılması yoluna gidilmedi. Yeni rejim, İtalyan sömürgeciliğinin ve Batı'nın kültürel etkisini silmek amacıyla bir dizi önlem aldı. İslâm'ın püriten bir yorumunu benimseyen Kaddafi rejimi kadınların toplumsal yaşama katılımını kısıtladı, bu çerçevede alkol kullanımını ve kumarı yasakladı, barları ve gece kulüplerini kapattı, sokak işaretlerinin ve kamusal binalardaki işaretlerin Arapça yazılmasını kararlaştırdı. Yeni rejim, sömürgecilik döneminde Libya'ya yerleşmiş olan ve ülkenin ekonomik elitinin önemli bir bölümünü oluşturan İtalyanların toprak ve mülk sahibi olmalarını yasakladı. Bu da Libya'daki İtalyanların ülkeyi terketmelerine yol açtı.

■

■ Muammer Kaddafi 1973'de Libya devrimini, "İslâm-karşıtı ve Arap-karşıtı öğeler"den arındırmak amacıyla bir "kültür devrimi" başlattığını duyurdu. Buna göre; bütün varolan yasaların yerine yeni devrimci yasalar geçirilecek, "burjuvazi ve bürokrasi ortadan

kaldırılacak”, halkın iktidarı ele geçirmesi için toplumun her kesiminde “devrimci komiteler” kurulacaktı. Kaddafi bu dönemde “İslâmi bir sosyalizm” öneren ve eklektik bir nitelik taşıyan kendi “Üçüncü Uluslararası Teori”sini ortaya koydu. Bu “teori”nin ayrıntıları, 1975 ile 1979 yılları arasında yayımlanan Yeşil Kitap’ta açıklanacaktı. Kaddafi, her ikisinin de başarısız olduğu savından yola çıkarak kapitalizmden ve komünizmden farklı ve İslâmî ve milliyetçiliği ön plâna geçiren bir “üçüncü yol” öneriyor, iki bloka da (yani başını ABD’nin çektiği kapitalist-emperyalist blokla, başını Sovyetler Birliği’nin çektiği “sosyalist” blokla) karşı çıkıyor, kapanmış olan içtihat kapısını yeniden açarak İslâm’a kendince yeni yorumlar getiriyor, özel mülkiyeti sınırlandırıyor ve ekonomiye devletin müdahalesini arttırmayı savunuyordu. Kendine özgü yanları olmakla birlikte Kaddafi’nin “sosyalizmi”nin, Arap dünyası bağlamında da pek bir orijinalitesinin olmadığını söyleyebiliriz. Özellikle 1960’lı ve kısmen de 1970’li yıllarda işbirlikçi güçlere, feodal kalıntılara ve “Batı”nın temsil ettiği sömürgeciliğe, yeni-sömürgeciliğe karşı savaşımın gündemde olduğu bu ülkelerde siyasal ve toplumsal dönüşümlerin başını burjuva ve küçük-burjuva nitelikli asker ve sivil kadrolar çekmekteydi; eski rejime olan karşıt olan bu kadrolar ekonominin devletin güdümünde olmasını öngören ve -çok da tutarlı olmayan- anti-feodal ve anti-emperyalist öğeler taşıyan program ve hedeflerini bir çeşit “sosyalizm” olarak pazarlıyorlardı. Bu ülkelerin ve rejimlerin büyük çoğunluğunun revizyonist/ sosyal-emperyalist Sovyetler Birliği’yle ekonomik, siyasal ve askeri bağlar kurmaları ve “Batı”-karşıtı Bloksuzlar Hareketi içinde yer almaları da bu “sosyalizm” söylemini pekiştiriyordu. Zaten bu yeni rejimlerin yöneticileri, ideolojik söylemlerinin; “İslâm” ve “milliyetçilik”le birlikte üçüncü saçayağını oluşturan kendi “sosyalizm”lerinin komünizmle, Marksizmle ve sınıf savaşımı teorisiyle hiçbir ilgisi ve benzerliği olmadığını altını çiziyorlar ve bu çerçevede işçi sınıfının ve diğer ezilen/ sömürülen emekçilerinin bağımsız örgütlenmelerine ve ülkelerindeki komünist partilerine karşı genelde düşmanca bir tavır alıyorlardı.

■

■ Aynı husus, sosyo-ekonomik ve siyasal gelişme düzeyi Mısır, Suriye, Irak, Cezayir gibi ülkelere göre daha geri olan Libya için de geçerliydi. Kapitalizmin ve sosyalizmin/ komünizmin dışında “üçüncü bir yol” olamayacağı dikkate alındığında Kaddafi’nin -ve Arap dünyasındaki benzerlerinin- “sosyalizm” söyleminin demagojik bir nitelik taşıdığı ve özünde gerici olan bu teorinin pratikte bu ülkede varolan geri kapitalist sistemi idealize etmeye ve Libya işçi ve sömürülen emekçilerini aldatmaya hizmet ettiği anlaşılır. Kapitalizmden ve komünizmden daha üstün olduğunu ileri sürdüğü böyle bir teoriyi ortaya atması ve kendisini Arap ve İslâm dünyasının önderi olarak görmeye başlamasıysa, Kaddafi’nin kendi etrafında bir kişiye tapınma pratiği oluşturmaya başladığını gösteriyordu. Kendisini putlaştırma eğiliminin bu yıllardan itibaren Libya liderinin gerek içte ve gerekse dışta zigzaglı, istikrarsız ve yer yer maceracı politikalar izlemiş olmasında önemli bir payı olduğu söylenebilir.

”

” Kapitalizmin görece az gelişmiş ve dolayısıyla modern burjuvazinin çok zayıf olduğu ve burjuvazi-proletarya çelişmesinin keskinleşmediği Libya’da kapitalizm-öncesi aşiret türü yapılar hâlâ güçlüdür. Daha birkaç on yıl öncesinde, nüfusunun önemli bir kısmı göçebelerden oluşan Libya’da hızlı bir kentleşme yaşanmasına ve nüfusun büyük bir bölümünün “kentli” hâle gelmiş olmasına rağmen kapitalizm-öncesinin ideolojik-siyasal değer, yaklaşım ve normları hâlâ büyük ölçüde geçerlidir. Tabii bu aynı zamanda, ulusal bilincin görece zayıf olduğu ve aşiret bağlarının yer yer ulus bağının önüne geçebileceği anlamına gelmektedir. İşçi sınıfının önemli ve giderek daha da büyüyen kesiminin Libya dışındaki ülkelerden gelen yasal ve “yasadışı” göçmen işçilerden oluştuğu bu ülkede tarım çok sınırlı bir alanda, yani Akdeniz sahil şeridinde ve bazı vahâlarda yapılabiliyor. (7) Bu ise ülkede, hem geniş bir köylü-çiftçi nüfusun olmadığı, hem de ülkenin yiyecek gereksinimi ve birçok sanayi ürünü bakımından büyük ölçüde dışa bağımlı olduğu anlamına geliyor. (8) Ülkenin küçük nüfusuna oranla petrol ve doğal gaz dışsatımından elde edilen gelirin büyüklüğü devlete, -yaklaşık dörtte üçü kamu sektöründe ve resmî kurumlarda çalışan ve önemli bir bölümü işsiz olan- Libya halkını âdeta “çalışmadan yaşatma” olanağı vermektedir. Libya’nın sosyo-ekonomik yapısının bu kendine özgü niteliklerinin ve ülkenin büyük petrol ve doğal gaz zenginliğinin, başında Muammer Kaddafi’nin bulunduğu devlet aygıtına, ülkedeki sınıflardan önemli ölçüde bağımsız hareket etme olanağı verdiğinin altı çizilmelidir. Bu koşullarda Libya’da kendine özgü bir Bonapartist diktatörlüğün varlığından söz etmek bir abartma olmayacaktır.

”

” Uluslararası alanda Kaddafi rejimi, -bir dizi tutarsızlıklarla sakatlanmış olmakla birlikte- genelde Panarabist (daha sonra Panafrikanist), anti-emperyalist ve anti-Siyonist bir politika izledi. Libya, 1973 Ekimindeki Arap-İsrail savaşının ardından petrolün, İsrail’i destekleyen ABD ve Batı Avrupa ülkelerine karşı bir silâh olarak kullanılmasının en önde gelen savunucusu oldu. Kaddafi rejimi 1970’li ve 1980’li yıllarda petrol ve doğal gazdan elde ettiği gelirin bir bölümünü sömürgeciliğe ve emperyalizme karşı savaşım veren çeşitli ulusal kurtuluş hareketlerinin ve gerilla örgütlerinin yanı sıra bazı Afrika rejimlerine destek vermede kullandı. Bunların arasında radikal Filistinli gruplar, IRA (=İrlanda Cumhuriyetçi Ordusu), bazı Latin Amerika devrimci örgütleri, Eritre Kurtuluş Cephesi, Afrika Ulusal kongresi, Moro İslâmî Ulusal Kurtuluş Cephesi gibi örgütler bulunuyordu. Tüm Arap dünyasının emperyalizme ve Siyonizme karşı birleşmesini savunan Kaddafi rejimi gene bu yıllarda Fas, Tunus, Mısır, Cezayir, Sudan, Çad gibi ülkelerle bir dizi birleşme girişiminde bulundu. Ancak bu girişimlerin hepsi de başarısızlıkla sonuçlandı. Hem kapitalist-emperyalist ve hem de revizyonist/ sosyal-emperyalist bloka mesafeli durmakla birlikte, Kaddafi rejiminin politikaları,

esas olarak ABD'nin başını çektiği Batı emperyalist blokuna zarar veriyor ve daha çok bu bloktaki ülkeleri rahatsız ediyordu. (9) Bu bakımdan Kaddafi ve onun rejiminin esas olarak ABD ve Britanya emperyalistlerinin sürdürdükleri kesintisiz karalama kampanyasının ve suikast, bombardıman, askerî darbe girişimi türü terörist operasyonlarının hedefi olması nesnelerin doğası gereğiydi.

»

» Özellikle, Irak'taki Saddam Hüseyin rejiminin ABD işgali nedeniyle devrildiği 2003'ten itibaren Kaddafi rejimi ABD ve AB ile ilişkilerini düzeltme ve Libya ekonomisini yabancı sermayeye açma konusunda önemli adımlar attı. Bu süreçte Libya; nükleer enerji elde etmeye yönelik çalışmalarını durdurduğunu açıkladı; 1988'de İskoçya'nın Lockerbie kenti üzerinde düşürülen ABD yolcu uçağının sorumluluğunu -Libya'nın bu olaydan sorumlu olduğu asla kanıtlanmamış olmakla birlikte- üstlendi ve bu olayda yaşamlarını yitiren yolcuların yakınlarına tazminat ödemeyi kabul etti; Afrika'nın yoksul ülkelerinden Avrupa ülkelerine "yasadışı göçmen akışı"nı önlemek için AB ile işbirliği yaptı; ekonomi üzerindeki devlet denetimini zayıflatan önlemler aldı; çokuluslu petrol tekellerinin Libya petrol endüstrisine yatırım yapmasına olanak tanıdı; yiyecek fiyatlarını düşük tutmak için verdiği sübvansiyonları bir ölçüde azalttı vb. Libya'nın Lockerbie davası sanıklarının yargılanmaları için Britanya'ya göndermeyi kabul etmesi üzerine BM "Güvenlik" Konseyi 1992'den itibaren bu ülkeye uyguladığı yaptırımları 1999'da kaldırdı; ama ABD hâlâ, İran-Libya Yaptırım Yasası'na dayanarak çeşitli ülkelerin Libya'ya yapacakları yatırımları yılda 20 milyon dolarla sınırlamalarında diretiyordu. Bu nedenle Libya'nın petrol ve doğal gaz sektörüne yapılan yabancı yatırımlar düşük bir düzeyde kalmaya devam etti. ABD, ancak 2006'da Libya'yı "terörü destekleyen ülkeler" listesinden çıkardı, bu ülkeye uyguladığı yaptırımları kaldırdı ve ilişkileri normallaştırmeye başladı. Batılı ülkelerle Libya arasındaki ekonomik ilişkilerin gelişmesi, işte bu tarihten başlayarak hız kazandı. Libya'nın, ekonomisini uluslararası tekelci sermayeye açmasından en fazla yararlanan, eski sömürgeci ülke İtalya oldu. Bu emperyalist saldırının hemen öncesinde İtalya Libya'nın -hemen hemen tümü petrolden oluşan- ihracatının yüzde 40'ını alıyor ve ithâlâtının yüzde 19'unu Libya'ya yapıyordu. ENI, FIAT, Unicredit, Finmeccanica ve diğer büyük İtalyan firmalarının Libya'da büyük yatırımları bulunuyor. Ancak, Kaddafi-karşıtı isyanın ilk günlerinde böylesi bir müdahaleye soğuk bakan Berlusconi hükümeti, daha sonra tutumunu değiştirdi ve ABD ve NATO'yla birlikte davranma kararı aldı. Burada, Libya'daki çatışma nasıl sonuçlanırsa sonuçlansın İtalyan burjuvazisinin, başını Britanya ile Fransa'nın çektiği bu yağma savaşına katılmakla yanlış bir tercih yaptığını söyleyebiliriz.

»

» DEVAMI ICIN TIKLAYIN

